

2022 жылы Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындар туралы

Шығарылған күні: 12.07.2023 жыл
Келесі шығарылым күні: 12.07.2024 жыл

1. Негізгі ойлар
2. Қоршаған ортаны қорғау шығындарының динамикасы
3. Табиғатты қорғау қызметінің түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға салынған шығындар
4. Глоссарий
5. Әдістеме
6. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер
7. Пайдалы сілтемелер

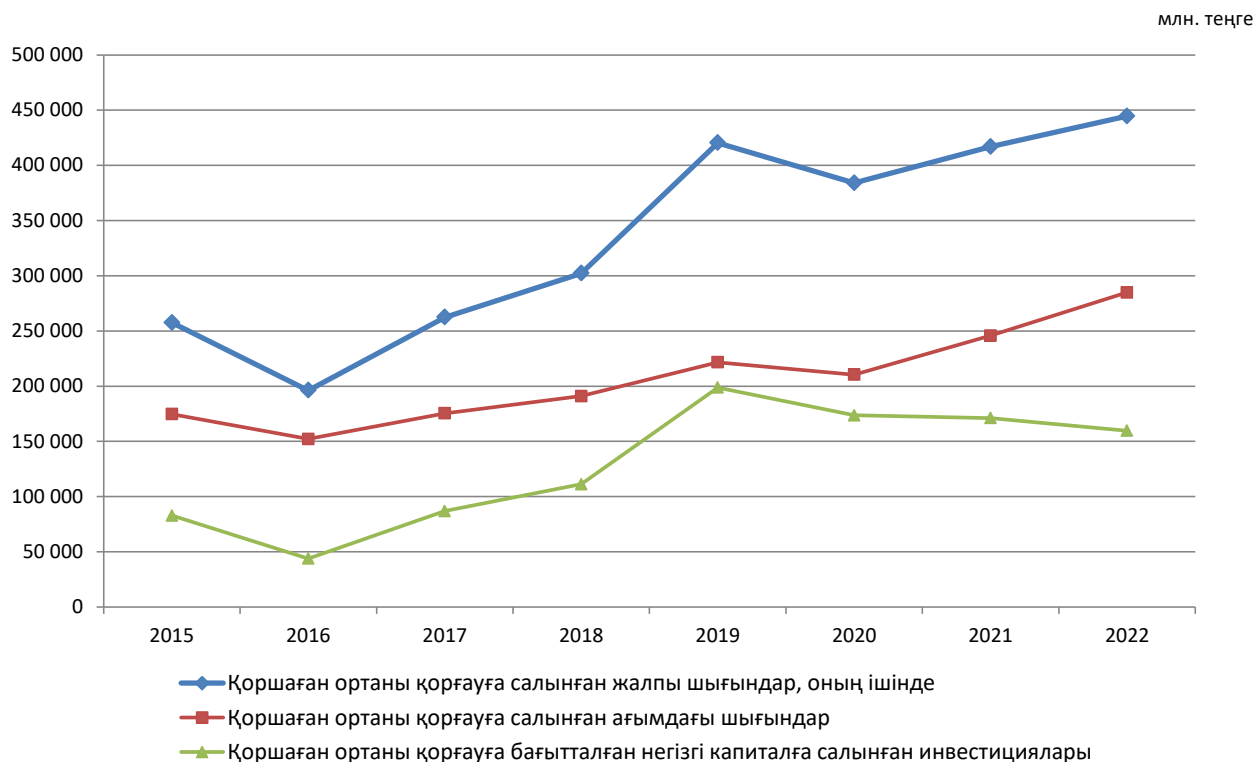
1. Негізгі ойлар

Шаруашылық жүргізуші субъектілердің қоршаған ортаны қорғауға бағытталған шығындары 2021 жылғы 417 млрд. теңгеге қарағанда 2022 жылы 444 млрд. теңгені құрады.

Табиғат қорғау шығындарының едәуір үлесін (92,8%) өнеркәсіп кәсіпорындары жүзеге асырады.

2. Қоршаған ортаны қорғау шығындарының динамикасы

2015-2022 жылдардағы қоршаған ортаны қорғауға бағытталған шығындар

Атырау (22,7%), Қарағанды (10,3%), Ақтөбе (10,1%) облыстары табиғат қорғау қызметіне 191,8 млрд теңге бағыттады, бұл қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындардың жалпы көлемінің 43,1% - құрады

Өңірлер бойынша қоршаған ортаны қорғауға арналған шығындар

	мың теңге		
	2020	2021	2022
Қазақстан Республикасы	384 015 734	416 955 575	444 514 269
Абай	2 600 586	3 244 786	5 804 267
Ақмола	63 945 393	18 839 038	19 313 971

Ақтөбе	38 153 904	59 259 824	44 987 100
Алматы	1 472 042	1 814 394	2 096 057
Атырау	43 869 542	76 753 130	100 859 822
Батыс Қазақстан	16 593 098	13 014 366	9 678 433
Жамбыл	12 148 355	58 751 671	26 993 650
Жетісу	925 141	936 822	993 228
Қарағанды	25 663 529	24 173 817	45 973 744
Қостанай	23 327 794	25 046 596	22 624 807
Қызылорда	16 131 739	4 767 423	3 889 222
Маңғыстау	16 727 282	13 762 285	13 734 770
Павлодар	40 474 833	38 155 928	37 326 905
Солтүстік Қазақстан	4 328 499	4 924 202	11 771 800
Түркістан	2 768 430	1 948 430	8 544 944
Ұлытау	8 133 856	12 646 350	12 860 844
Шығыс Қазақстан	36 915 932	36 863 495	33 451 971
Астана қаласы	17 222 878	8 219 235	16 852 108
Алматы қаласы	5 060 060	8 893 841	7 519 421
Шымкент қаласы	7 552 841	4 939 942	19 237 205

2022 жылғы өңірлер бойынша қоршаған ортаны қорғауға салынған ағымдағы шығындар

мың теңге

	Ағымдағы шығындар	Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған материалдық шығындар	Қоршаған ортаны қорғау бойынша еңбекақы төлеуге және әлеуметтік мұқтаждықтарға аударылған аударымдарға жұмсалған шығындар	Табиғатты қорғау қызметтерін көрсеткені үшін басқа кәсіпорындарға (ұйымдарға) төленгені
Қазақстан Республикасы	284 853 377	104 200 011	50 560 962	125 010 346
Абай	4 569 245	607 613	1 889 918	2 033 917
Ақмола	4 783 079	611 511	822 125	3 349 443
Ақтөбе	40 651 798	19 613 049	4 259 941	16 776 687
Алматы	1 965 645	195 355	545 319	1 198 863
Атырау	56 508 271	7 236 702	4 948 329	41 419 692
Батыс Қазақстан	8 434 895	159 934	122 502	8 150 675
Жамбыл	7 328 188	4 369 920	1 169 176	1 782 669
Жетісу	973 288	388 262	376 686	158 330
Қарағанды	32 904 100	10 597 750	8 193 371	14 008 895
Қостанай	18 068 017	9 952 453	3 935 764	4 156 958
Қызылорда	3 827 088	183 141	753 147	2 890 800
Маңғыстау	7 783 851	1 293 246	1 334 282	5 154 537
Павлодар	30 291 043	16 174 486	6 806 510	6 141 786
Солтүстік Қазақстан	4 419 072	880 536	976 153	2 552 777
Түркістан	1 649 601	69 556	270 512	1 308 124
Ұлытау	12 860 844	6 450 003	2 221 008	4 178 431
Шығыс Қазақстан	29 156 691	18 430 678	5 391 123	4 801 073
Астана қаласы	6 057 361	3 464 490	1 892 186	698 457
Алматы қаласы	7 326 231	2 151 400	2 382 179	2 789 718
Шымкент қаласы	5 295 069	1 369 926	2 270 731	1 458 514

Динамикалық кестелер:

ҚР қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындардың көлемі

3. Табиғатты қорғау қызметінің түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға салынған шығындар

Табиғатты қорғау қызметінің түрлері бойынша жалпы шығындардың құрылымы келесідей қалыптасты: атмосфералық ауаны қорғау-28,8%, ақаба суларды тазарту – 25,4%, қалдықтармен жұмыс жасау – 24,1%.

2022 жылғы табиғат қорғау қызметінің түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға салынған шығындардың құрылымы

шығындардың жалпы көлемінің пайызбен

Табиғат қорғау қызметінің түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға салынған шығындардың динамикасы

мың тенге

	2020	2021	2022
Барлығы	384 015 734	416 955 575	444 514 269
атмосфералық ауаны қорғау және климаттың өзгеру проблемалары одан:	88 476 190	82 513 454	127 995 826
парниктік газдардың эмиссиясын азайту	936 307	1 534 936	2 024 375
ақаба суларды тазарту	66 978 966	94 165 799	113 096 310
қалдықтармен жұмыс жасау	73 248 476	90 899 013	107 096 519
топырақты, жерасты және жерүсті суларын қорғау мен оңалту	16 180 047	26 808 738	23 695 591
шү және вибрациялық әсер етуді азайту	38 788	94 492	163 944
биоәртүрлілік және ландшафттарды сақтау	6 038 736	2 199 854	3 307 758
радиациялық қауіпсіздік	955 709	779 270	880 252
қоршаған ортаны қорғау саласындағы ғылыми зерттеулер мен әзірлемелер	4 502 777	4 921 332	3 479 430
табиғатты қорғау қызметінің басқа бағыттары олардан:	127 596 045	114 573 623	64 798 639
жаңартылатын энергия көздері саласындағы қызмет	115 447 352	100 677 264	46 647 977
энергия үнемдеу технологиялары және энергия тиімділігін арттыру саласындағы қызмет	6 896 744	8 602 944	8 177 847

4. Глоссарий

Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындар – кәсіпорындар мен ұйымдардың іс-шараларды жүргізуге, технологиялық процестер мен өндірістердің ағымдағы жұмысын қамтамасыз етуге, сонымен бірге ластаушы заттарды (өнімдерді) алдын алу, азайту, тазалау (қайта өңдеу) және/немесе жою мақсатында әзірленген және қызмет атқаратын машиналар мен құралдарды ұстау және пайдалануға беру бойынша шығыстары.

5. Әдіснамалық түсініктемелер

Қоршаған ортаны қорғауға арналған шығындар табиғат қорғау қызметінің түрлері бөлінісінде келтірілген, атмосфералық ауаны қорғауды және климаттың өзгеру проблемаларын, сарқынды суларды тазартуды, қалдықтармен жұмыс істеуді және т. б. қамтиды.

Табиғат қорғау қызметінің басқа түрлеріне жаңартылатын энергия көздері, энергия үнемдеу технологиялары және энергия тиімділігін арттыру саласындағы қызмет жатқызылған, сондай-ақ табиғат қорғау қызметінің басқа түрлерінде жіктелмеген табиғат қорғау қызметінің барлық түрлерін шоғырландырады.

Қосымша, әдістемелік түсініктеме келесі сілтеме бойынша қол жетімді:

6. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер:

[«Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау» статистикалық жинағы](#)

[Қоршаған ортаны бағалау және мониторингілеудің экологиялық индикаторлары. J-1 Қоршаған ортаны қорғауға салынған жалпы шығындар](#)

7. Пайдалы сілтемелер:

[Қоршаған орта статистикасының көрсеткіштерін қалыптастыру жөніндегі әдістеме](#)

[Инвестициялық қызмет статистикасының көрсеткіштерін қалыптастыру бойынша әдістеме](#)

Шығаруға жауапты: Өндіріс және қоршаған орта статистикасы департаменті	Департамент директоры: Ә. Шауенова Тел. +7 7172 749056	Орындаушы: С. Габдурашит Тел. +7 7172 749311 E-mail: su.gabdurashit@aspire.gov.kz	Мекенжай: 010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министерлік үй, 4 подъезд
---	---	---	--
